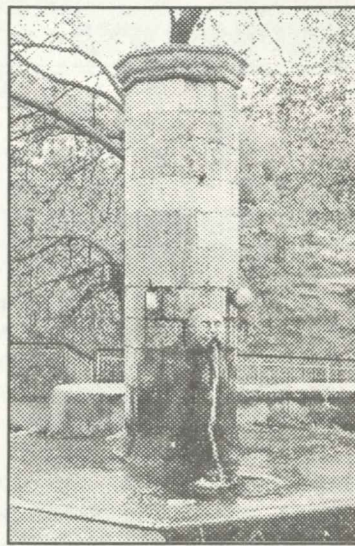

ΠΡΑΜΑΝΤΑ

Διμηνιαία έκδοση του Συλλόγου Πραμαντιωτών Ιωαννίνων
Έτος Β', Ιούλιος-Αύγουστος 1996 - Αρ. φύλλου 10
Ταχ. Διεύθυνση: Γοργοποτάμου 20 - 452 21 Ιωάννινα

Οι εκδηλώσεις των συλλόγων μας τον Αύγουστο στο χωριό

Οι Σύλλογοι των Πραμαντιωτών Αγρινίου, Άρτας και Ιωαννίνων οργάνωσαν και πραγματοποίησαν ένα διήμερο μουσικοχορευτικών εκδηλώσεων στο χωριό μας στις 11 και 12 Αυγούστου με λαϊκά και ρεμπέτικα το πρώτο και δημοτικά το δεύτερο βράδυ.

Η συμμετοχή των κατοίκων του χωριού και των επισκεπτών ήταν μαζική. Τα παιδιά των χορευτικών τμημάτων των παραπάνω Συλλόγων, που στο μεγαλύτερο ποσοστό τους είναι Πραμαντιώτπουλα, χόρεψαν τους δημοτικούς χορούς της πατρίδας μας ντυμένα με τις παραδοσιακές στολές και χειροκροτήθηκαν για τη ζωντάνια που τα διέκρινε και την αρμονία βημάτων και μουσικής. Μετά τα χορευτικά η πίστα παραδόθηκε στον κόσμο που χόρευε δωρεάν μέχρι τις 3 το πρωί.

Το όλο σκηνικό θύμιζε τις παλιές εκείνες μέρες, που τα πανηγύρια στο χωριό μας γίνονταν με επιτυχία. Τα τελευταία χρόνια τα πανηγύρια της Αγίας Παρασκευής και του Δεκαπενταύγουστου στο χωριό μας είναι νωθρά. Πατί; Να ένας προβληματισμός για τους φορείς του χωριού μας.

Τα έξοδα των παραπάνω εκδηλώσεων καλύφθηκαν από την πώληση ποτών και μεζεδών κι από τη λαχειοφόρο αγορά.

Τα δώρα μας κέρδισαν οι:

- 1) Καλόγηρος Χρήστος (τηλεόραση).
- 2) Λάμπρης Παύλος (τηλεόραση).
- 3) Κοτζιάς Κώστας (ηλεκτρική σκούπα).
- 4) Αντωνάκη Παναγιώτα (ηλεκτρική σκούπα).

Αρωγός στην όλη προσπάθεια των Συλλόγων μας ήταν και η Κοινότητα Πραμάντων, η οποία ανέλαβε την κατασκευή της πίστας και παρέθεσε δείπνο στα μέλη των χορευτικών μας τμημάτων.

Αν και συναντήσαμε ορισμένες δυσκολίες στην υποδομή (π.χ. έλλειψη καθισμάτων), οι εκδηλώσεις εξελίχτηκαν με μεγάλη επιτυχία.

Τέλος θέλουμε να ευχαριστήσουμε όλους όσους βοήθησαν την προσπάθειά μας και ιδιαίτερα τον καταστηματάρχη της πλατείας Χρήστο Βαϊτση, ο οποίος διέθεσε το μαγαζί του και τα καθίσματά του για την επιτυχία των παραπάνω εκδηλώσεων.

«ΔΟΝ ΚΑΜΙΛΛΟ»

Μεγάλη επιτυχία σημείωσε και η παράσταση του «ΔΟΝ ΚΑΜΙΛΛΟ», η οποία παίχτηκε για δεύτερη φορά στο χωριό μας από το γνωστό πια θίασο του Συλλόγου Πραμαντιωτών Ιωαννίνων στις 2 Αυγούστου.

Πάνω από 200 άτομα έφυγαν με τις καλύτερες εντυπώσεις μετά το

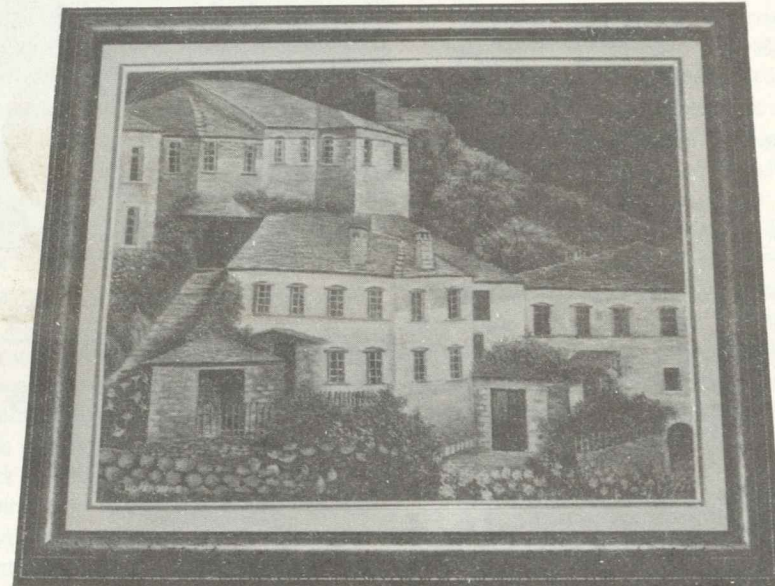
τέλος της παράστασης.

Έτσι έκλεισε και ο κύκλος του «ΔΟΝ ΚΑΜΙΛΛΟ» και ευελπιστούμε τη νέα χρονιά η θεατρική ομάδα, η οποία διευρύνεται μετά την επιτυχία του πρώτου έργου και την αποδοχή του κοινού, να ανεβάσει το δεύτερο έργο της.

Η ΕΚΘΕΣΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Ο Σύλλογος Πραμαντιωτών Ιωαννίνων οργάνωσε έκθεση ζωγραφικής 4-11 Αυγούστου με έργα

πολύς κόσμος θαύμασε την τέχνη του ζωγράφου στα παραδοσιακά θέματα. Σε συζήτηση που είχαμε

Ένα απ' τα έργα του ζωγράφου Κ. Μουσαφίρη

του Τζουμερκιώτη ζωγράφου Κώστα Μουσαφίρη, η οποία φιλοξενήθηκε από την Κοινότητα στο Πνευματικό Κέντρο.

Κατά τη διάρκεια της έκθεσης

μετά το τέλος της έκθεσης με τον Κ. Μουσαφίρη, μας είπε ότι ορισμένοι πίνακές του πουλήθηκαν και στολίζουν τώρα σπίτια των Πραμαντιωτών.

Η ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ

Εδώ ταιριάζει η παροιμία «το μη χείρον βέλτιστον». Η αιμοδοσία των Πραμαντιωτών, που έγινε στο χωριό μας στις 10 Αυγούστου για όφελος ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΠΡΑΜΑΝΤΙΩΤΩΝ, απέφερε 35 φιάλες αίματος, οι οποίες είναι πολλές σχετικά με την περσινή αιμοδοσία (11 φιάλες) και λίγες σε σχέση με τον πληθυσμό του χωριού τις μέρες εκείνες. Οι αιμοδότες ήταν:

- 1) Μπαλτζώης Απ. Δημήτριος
- 2) Τσακνίρας Κων. Χρήστος
- 3) Καρακώστας Δημ. Βασίλειος
- 4) Κοντζιάς Αθαν.Κων/νος

- 5) Μπαλτζώης Απ. Γεώργιος
- 6) Καρακίτσος Δημ. Βασίλειος
- 7) Τασνίκος Ιωάν. Κων/νος
- 8) Βάνας Κων. Θεόδωρος
- 9) Μπαλτζώης Νικ. Γεώργιος
- 10) Καραδήμα Γεωργ. Αλεξάνδρα
- 11) Μιάμης Κων. Δημήτριος
- 12) Κώστη Δημ. Ιωάννα
- 13) Σμύρης Δημ. Ιωάννης
- 14) Κοντζιά Γεωργ. Λαμπρινή
- 15) Μιάμης Κων. Χρήστος
- 16) Ρούκας Γεωργ. Αθανάσιος
- 17) Στάμος Δημ. Ιωάννης

Συνέχεια στην 4η σελ.

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ
ΕΛΛΕΙΨΗ ΝΕΡΟΥ

✓ Μάλλον πέσαμε έξω στις αισιόδοξες προβλέψεις μας του προηγούμενου φύλλου της εφημερίδας μας. Στο κρίσιμο διάστημα 20 Ιουλ.-20 Αυγ. είχαμε έλλειψη νερού.

Αρκετές μάλιστα γειτονιές που βρίσκονται πάνω απ' τον αμαξιτό δρόμο, σε κάποιο υψόμετρο, μέρες ολόκληρες έμειναν χωρίς νερό.

Η κοινότητα έλαβε τα ενδεικνυόμενα μέτρα, απαγόρευσε μάλιστα το πότισμα των κήπων, έκλεισε

το νερό στις κοινοτικές βρύσες αλλά δυστυχώς δεν είχαμε επάρκεια νερού. Τι πρέπει να γίνει; Μήπως υπάρχει δυνατότητα ύδρευσης των συνοικισμών Τσόπελα και Χριστών από άλλες πηγές; Μήπως το «χαμένο» νερό της «Μεγάλης» πρέπει να βρεθεί και να πιαστεί κάπου ψηλότερα απ' τα σπίτια του χωριού; Μήπως μπορούμε να εκμεταλλευτούμε, με τις όποιες δυσκολίες τα νερά της Στρογγυλλιάς; Μήπως, αν δεν υπάρχει άλλη λύση, πρέπει να δανειστούμε για το διάστημα αυτό (20 Ιουλ.-20 Αυγ.) νερό απ' τους Μελισσουρούς;

ΠΡΑΜΑΝΤΑ

Εκδίδεται στα Γιάννενα
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ-ΕΚΔΟΤΗΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΑΜΑΝΤΙΩΤΩΝ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟ
Χρήστος Κ. Τσακνίρας

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Χρήστος Γ. Καρακώστας, τηλ. 92633
Νικήφ. Στ. Παπαθεοδώρου, τηλ. 21317
Χρήστος Κ. Τσακνίρας, τηλ. 76937
Τραγουδάρας Γ. Ρίζος

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ,
ΕΠΙΤΑΓΕΣ-ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
Δημήτριος Χρ. Τζαχρίστας
Μανιά 7 - 4533 Ιωάννινα τηλ. 21358

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ
Στη δ/ση του Συλλόγου:
Γοργοποτάμου 20 45221 Ιωάννινα
ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
Δρχ. 2000

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ
Γ. ΔΟΥΒΑΛΗ
- Ε. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ο.Ε.
28ης Οκτωβρίου 41
(Στοά Καμπέτη)
Τηλ. 20.544 - 27.845
Ιωάννινα 454 44

Κι ακόμα θάλεγα γιατί να μην τρέχει από κάποια κεντρική βρύση του χωριού νερό απ' την πηγή «Σκάλα» με τις ευεργετικές για την υγεία ιδιότητες που έχει;

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ
ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

✓ Όσοι βρέθηκαν στην κεντρική πλατεία του χωριού στις 27 Ιουλίου ασφαλώς και δεν έφυγαν με τις καλύτερες εντυπώσεις.

του ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ
ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Έλειπε η τάξη, η σοβαρότητα και ο σεβασμός προς τα πατροπαράδοτα έθιμα του χωριού μας.

Σχηματίστηκε μεγάλος διπλός χορός αντρών και γυναικών γύρω απ' τον πλάτανο της πλατείας. Λίγοι όμως γνώριζαν τα παλιά πανηγυρικά τραγούδια και ήταν αδύνατο ν' ακουστούν ως το τέλος του κυκλικού χορού. Πρωτοστάτησαν εντυχώς λίγοι χωριανοί μας, όπως κάθε χρόνο και στο χορό και στο τραγούδι και τους αξίζουν θερμά συγχαρητήρια.

Πρέπει όμως να εκφράσουμε τη δυσανεξία μας γι' αυτούς που χάλασαν την καλή εικόνα του χωριού, σπρώχνοντας και γελώντας. Επίσης να εκφράσουμε τη δυσανεξία μας γι' αυτούς που δεν μπόρεσαν να επιβάλουν κάποια τάξη και οι χορευτές πέφταν ο ένας πάνω στον άλλον ή σκουντουφλούσαν πάνω στα αδέσπο-

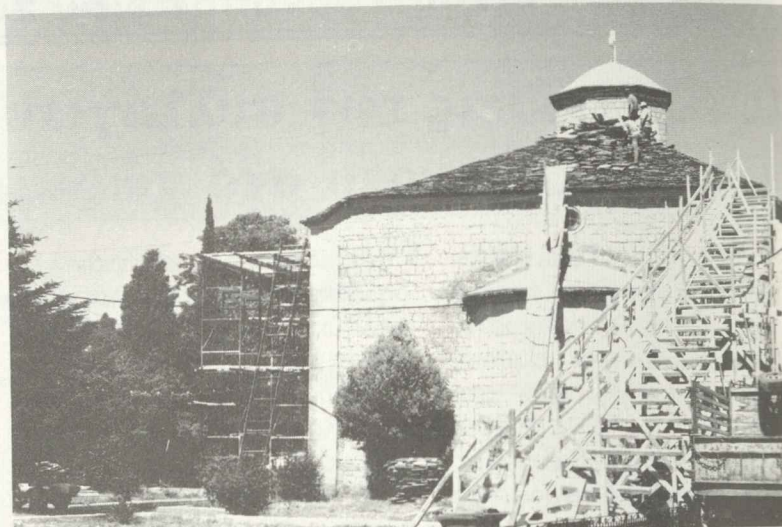

Πανηγύρι στο χωριό (27.7.96)

τα παιδιά ή πάνω σε μερικούς κυρίους που είχαν κολλήσει κυριολεκτικά τις κάμερές τους πάνω στα πρόσωπα των πρωτοχορευτών. Να εκφράσουμε τη δυσανεξία μας για τη Δημοτική Ορχήστρα, με φωτεινή εξαίρεση το χωριανό μας Βασίλη Λέτσιο που πρωτοστάτησε και στο χορό και στο τραγούδι.

Το τριβετό και τα άλλα συμβολικά παιχνίδια του πανηγυριώτικου χορού, εκτός των χωριανών μας που προαναφέραμε και που θα πρέπει όλοι να τους μιμηθούμε, μετατράπηκε σε χορό... «αγρίων» αν μου επιτρέπεται να χρησιμοποιήσω τέτοια λέξη. Τι πρέπει να γίνει;

Ως προς τη Δημοτική Ορχήστρα!

Αντικατάσταση στέγης στην κεντρική εκκλησία του χωριού (Αύγουστος 1996)

Ο φορέας που θα αναλάβει την οργάνωση του παραδοσιακού μας πανηγυριού (καταστάσιμα ή σύλλογοι ή κοινότητα) προ του Πάσχα πρέπει να φροντίσουν να κλείσουν ορχήστρα τέτοια που να ανταποκρίνεται στο μεγαλύτερο χωριό του Ν. Ιωαννίνων, που είναι το χωριό μας.

Ως προς την οργάνωση του πα-

νηγυριώτικα τραγούδια καλό θα είναι να επιλέγονται ως 100 περίπου νέοι του χωριού που θα σέβονται τις πατροπαράδοτες συνήθειες και θα μας παρουσιάζουν ένα ωραίο θέαμα.

Τέλος ο χώρος των εκδηλώσεων της κεντρικής πλατείας πρέπει να περιφρουρηθεί εκείνη την ώρα από ειςβολή παιδιών και άλλων απρόσκλη-

των επισκεπτών που κρύβουν τη θέα και χαλούν την όλη εικόνα.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΚΕΠΗΣ
ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

✓ Τελειώνουν οι εργασίες για την αντικατάσταση της σκεπής της κεντρικής εκκλησίας της Αγ. Παρασκευής Πραμάντων. Φαίνεται όμως οι ανάγκες που προέκυψαν ήταν περισσότερες απ' ότι είχαν υπολογιστεί και έγινε υπέρβαση δαπανών και το εκκλησιαστικό συμβούλιο μεριμνά για κάλυψη των δαπανών αυτών.

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΣΤΑ ΔΕΙ
ΚΑΙ ΤΕΙ

✓ Αρκετές φέτος ήταν οι επιτυχίες των παιδιών του χωριού στα διάφορα ιδρύματα. Ο Σύλλογος συγχαίρει και τους εύχεται περαιτέρω επιτυχίες στη ζωή τους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

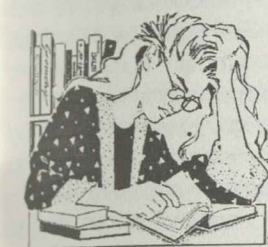
✓ Αρκετές είναι οι φιλοθητικές δραστηριότητες του Κυνητικού Συλλόγου Πραμάντων.

Μέσα στο μόνιμο καταφύγιο ραμάτων συνολικής εκτάσεως 14 στρεμ. περίπου έγιναν περιφράσεις και σπορές και εμπλουτισμός της ροχής με θηράματα πτερωτά, τριχωτά (φασιανούς, πέδιλους, γαριόχοιρους). Ο Σύλλογος ταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για πάταξη της λαθροθηρίας.

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΛΑΝΙΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ

✓ Η μικρή δανειστική μας βιβλιοθήκη στο χωριό δε λειτουργήσει κα-

νικά το καλοκαίρι, γιατί ο χώρος της είχε μετατραπεί σε αποθήκη της κοινότητας και των συλλόγων.

Παρ' όλα αυτά διακινήθηκαν αρκετά βιβλία και συγγραμμάτια είναι οι προσφορές βιβλίων ακόμα και χρημάτων για αγορά βιβλίων από χωριανούς μας. Τους ευχαριστούμε θερμά. Αυτοί μας δίνουν κουράγιο να συνεχίσουμε τη λειτουργία της βιβλιοθήκης μας.

ΘΑΝΑΤΟΙ

✓ Τον τελευταίο καιρό πέθαναν οι παρακάτω χωριανοί μας και εκφράζουμε τα συλλυπητήριά μας προς τους οικείους τους.

Κώστας Γ. Μπίκας στα Γιάννενα.
Γεωργία Αθ. Βουρλάκα στην Αθήνα.
Σωτήρης Β. Μπούσης στην Αθήνα.
Γιάννης Αλ. Χρύσης στο Αγρίνιο.
Θωμάς Β. Αρμύρας στην Αμφιλοχία.
Αδώνη Γ. Μπαλτζώ στην Αρτα.
Ανδρέας Στ. Ντεκουμέ στην Αρτα.
Σωφία Κ. Γεροδήμου στην Αρτα.
Χρήστος Μπίκας στην Αρτα.
Σπυριδούλα συζ. Παν. Τσιλιγιάννη στην Αρτα.

ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

(Παντός τύπου)

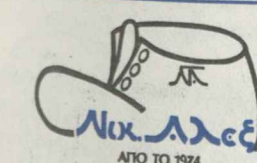
ΤΖΙΜΑΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Πράμαντα

ΤΗΛ. 0659-61455

(μαγαζί)

0659-62112 (σπίτι)

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ

ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ

ΑΦΟΙ ΧΡΗΣΤΟΥ ΤΡΑΧΑΝΑ Ο.Ε.

Εργοστάσιο: Λαμπριδίου 16 - Γιάννενα, Τηλ. (0651) 31.218
Υποκ/μα: Αριστόφρονος 3, Τηλ. (01) 51.47.170 Αθήνα

Μαρία συζ. Κων/νου Σταυρούλα στην Πράμαντα.

Γιώργος Δ. Τραγουδάρας στην Πράμαντα.

Θεόδωρος Αθ. Βάνας στην Αμφιλοχία.

Τούλα συζ. Χρ. Λάμπρη στην Αθήνα.
Αλεξάνδρα συζ. Γεωργ. Σταυρούλα στην Αρτα.

Ανθούλα συζ. Κώστα Νάκα στην Αρτα.

2 Αυγ.: Θεατρική παράσταση στο Πιν. Κέντρο από το θεατρικό τμήμα του συλλόγου μας με το έργο «ΔΟΝ ΚΑΜΙΛΟ».

4 Αυγ.: Λαϊκή Συνέλευση των κατοίκων στην Κεντρική Πλατεία.

4-11 Αυγ.: Έκθεση έργων ζωγραφικής του Καλαρρυτιώτη ζωγράφου Κώστα Μουσαφίρη. Εκτέθηκαν 30 πίνακες με παραδοσιακά θέματα απ' τα Ζαγόρια, το Συρράκο, τους Κα-

λαρρύτες, τα Γιάννενα και διάφορα θαλασσινά τοπία. Η προσέλευση του κοινού ήταν μεγάλη. Την εκδήλωση ανέλαβε ο Σύλλογος Πραμαντιωτών Ιωαννίνων.

10 και 12 Αυγ.: Χορευτικές εκδηλώσεις απ' τα χορευτικά Πραμαντιωτών Ιωαννίνων, Αρτας και Αγρινίου στην κεντρική πλατεία και γλέντι με παραδοσιακό συγκρότημα.

11 Αυγ.: Ρεμπέτικη βραδιά στην κεντρική πλατεία με τον Χαρίλαο Τσακνίρα και την κομπανία του.

ΒΡΟΧΕΣ, ΧΙΟΝΙΑ
ΚΑΙ ΚΡΥΑ

✓ Δεν πρόλαβε να μπει ο Σεπτέ-

μβρης και οι βροχές ήταν σχεδόν καθημερινές, το κρύο δρομύ και στις 8 Σεπτεμβρίου οι κορφές του Συρράκου και της Κα-

καρδίτσας άσπρισαν απ' τα πρώτα χιόνια.

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ
ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ.
ΚΑΣΤΑΝΙΟΥΔΑΚΗΣ

Χειρουργός
Ωτορινολαρυγγολόγος

Επίκουρος καθηγητής
Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Επίτιμος Λέκτορας
Πανεπιστημίου Liverpool

Ιατρείο: Αραβαντινού 18, Ιωάννινα
Τηλ.: (0651)-31512 Τ.Κ.: 45444

Οικία: Ν. Δοσίου 8 Ιωάννινα
Τηλ.: (0651) - 73.015 Τ.Κ.: 45333

Λέγεται καθημερινά
8.00-8.30 μ.μ.
Σάββατο 9.00-13.00

ΦΙΛΙΠΠΑΣ Α. ΦΙΛΙΟΣ

Οφθαλμίατρος
Χειρουργός

Αραβαντινού 18 - Ιωάννινα

45444

Τηλ. 0651-33245

ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΕΣ
ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ΠΑΝΤΟΣ ΤΥΠΟΥ
ΘΑΝΑΣΗΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Μπουμπουλινάς 7, Κατσικά
τηλ. οικίας: 48.922

ΓΙΩΡΓΟΣ ΙΣΤΑΤΙΑΔΗΣ

Πολιτικός Μηχανικός
Δ. Π. Θ.

Τοπογραφικά - Μελέτες -
Επιβλέψεις - Κατασκευές

ΒΑΣΩ ΧΡΥΣΗ

Ηλεκτρολόγος Μηχανικός
Δ. Π. Θ.

Πυρσινέλλα 5, Ιωάννινα
ΤΗΛ.: (0651) 79394 - 30892

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Η εικόνα λοιπόν της «διπλής γεωργίας» υπήρξε διαχωριστική και ιστογράφησε έναν κοινωνικό δίστομο που φωτογραφίζει ακόμη και σήμερα την ελληνική ύπαιθρο. Από τη μια μεριά οι «υποδουλωμένοι» αγρότες, που υφίστανται άμεσα τις συνέπειες της επικυριαρχίας ενός γαιοκτηπικού φεουδαρχικού καθεστώτος και από την άλλη οι «ελεύθεροι» αγρότες συμπεριλαμβανομένων από εδαφικό κλήρο, αυτόνομοι όμως στη διαχείρισή του.

Αυτή η διπλή μορφή ζωής (κάμπος = καταπίεση, βουνό = ελευθερία) προέβλεπε και τη διαφορετική ηθογραφία και ψυχογραφία των αντίστοιχων κατοίκων, κάτι που πολλοί συγγραφείς το διατυπώνουν στο επίπεδο της λογοτεχνικής ηθογραφίας. (Θ' ασχοληθούμε αργότερα με τις ηθογραφικές αναφορές του Κρυστάλλη και του Κοτζιούλα υπό το πρίσμα αντίστοιχα του ρομαντισμού - ιδεολογικού και ρεαλισμού).

Η αντίθεση που παρουσιάζονταν (σήμερα βέβαια κάτι τέτοιο δεν υφίσταται) ανάμεσα στους κατοίκους των πεδινών περιοχών και στους των ορεινών ήταν η εξής: Οι κάτοικοι του κάμπου βαριό, υποταγμένοι και ανίκανοι να πάρουν πρωτοβουλίες. Οι κάτοικοι του βουνού ζωντανό, επαναστατημένοι, ευμετάβλητοι, ριψοκίνδυνοι, δεκτικοί κάθε αλλαγής, που θα μπορούσε να καλυτερέψει την τύχη τους.

Οι παραπάνω ποιοτικές διαφορές δεν δικαιολογούν ασφαλώς την επικρατούσα και σήμερα στρεβλή ιδεολογική προκατάληψη περί εξυπνών βουνισίων και μη εξυπνών καμπισίων. Η ευστοφία του ανθρώπινου μυαλού και γενικά η όλη συμπεριφορά δεν καθορίζεται μόνο από το φυσικό περιβάλλον. Καταλυτικό ρόλο παίζουν οι οικονομικοί, κοινωνικοί και ιστορικοί νόμοι στο πλαίσιο των παραγωγικών δυνάμεων και παραγωγικών σχέσεων.

Οι κάτοικοι της περιοχής μας, εκμεταλλευόμενοι την «προνομιούχα» θέση της ορεινότητας, έκαναν τις επιλογές τους. Αρκέστησαν στη μικρή, πλην όμως αυτόνομη γεωργική παραγωγή και δεν παρακολούθησαν το μαζικό μεταναστευτικό ρεύμα άλλων περιοχών της πατρίδας, που προσδευτικά υλοποιούνταν από τις αρχές του αιώνα.

Όμως η δεκαετία του '60 και στη συνέχεια η του '70 αλλάζει εντελώς ξαφνικά το δημογραφικό χάρτη της περιοχής μας. Τα

Η ΗΘΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

Κοινωνική κινητικότητα

Ο ρόλος της στην ανάπτυξη της ηθογραφίας

χωριά μας παρουσιάζουν έναν υψηλό δείκτη κοινωνικής κινητικότητας προς δύο κατευθύνσεις. Προς την κατεύθυνση των γειτονικών πόλεων και της Αθήνας (εσωτερική μετανάστευση) και προς την κατεύθυνση της Γερμανίας, Σουηδίας κ.τ.λ. (εξωτερική μετανάστευση).

Οι λόγοι ενός τέτοιου μεταναστευτικού ρεύματος (διπλής μορφής) είναι βαθιά συνειδητοί κι

Του Γιώργου
Ν. Παπαδέξη

έχουν να κάνουν με τις νέες αγορές εργασίας που άνοιξε η βιομηχανική επανάσταση και ασφαλώς με την έκκληση για μια καλύτερη ζωή, ανοιχτή στις ποικίλες εργασίες, στον πολιτισμό, στην ψυχαγωγία, στην εκπαίδευση, στο μέλλον των παιδιών.

Οι βιοματικές εμπειρίες των μεταναστών του εσωτερικού και του εξωτερικού προκάλεσαν πολλές αλλαγές στον πατροπαράδοτο τρόπο ζωής των χωριών μας.

Η παραδοσιακή ηθογραφία από απλή και πιστή αντιγραφή των ηθών, των εθίμων και όλων εκείνων των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του τρόπου συμπεριφοράς της επαρχιακής ζωής, από ωραιοποιημένη, ειδυλλιακή αναπαράσταση με έντονο το λαογραφικό στοιχείο της ελληνικής υπαίθρου πέρασε σε μια πιο ρεαλιστική αντίληψη των πραγμάτων των μικρών κοινωνιών, όπου θα πρέπει να προβάλλονται και οι αθέατες και οι «νεοεισαγόμενες» πλευρές της κοινωνικής ζωής.

Το γεγονός της αμφισβήτησης ορισμένων όψεων της ηθογραφικής συμπεριφοράς διατυπώνεται σήμερα στα χωριά μας (ασφαλώς με μια δόση καλοπροαίρετης ειρωνείας) με την εκλαϊκευμένη φράση: «Πήγες στην πόλη κι έμαθες τον τροβά σακούλι».

Να λοιπόν μια καταγγελία της ηθογραφικής «παρεκτροπής» όχι τόσο σε επίπεδο γλώσσας (αυτό είναι το σημαίνον), αλλά σε επίπεδο άλλης στάσης, άλλης νοοτροπίας, άλλης συμπεριφοράς (σημαινόμενο).

Ο σημερινός τρόπος ζωής του χωριού έπαψε να υπακούει στα παραδοσιακά «μορφώματα», που συνοψίζονταν στην καθημερινή βιοπάλη με γεωργική-νοοτροπικές και βιοτεχνικές ασχολίες.

Οι βιολογικές ανάγκες δεν εξυπηρετούνται πλέον από την παραγωγή του «Ντούναβου» ή των «Συγγενών». Εξυπηρετούνται από την πραγματικότητα του «Ντάτσου», που ο πλανόδιος μανάβης διαλαλεί μεγαφωνικά για να συγκεντρώσει στις πλατείες τους κατοίκους και να τους γοητεύσει με την ντομάτα της Πρέβεζας ή με την πατάτα της Αιτωλοακαρνανίας.

Η εισβολή των «σούπερ μάρκετ» και στα χωριά μας επιβεβαιώνει μια άλλη συμπεριφορά κοινωνικοβιολογικής ζωής.

Η θεματογραφία σήμερα για έναν λογοτέχνη, προκειμένου να σκιαγραφήσει την πραγματικότητα, δεν θα εξαντλούνταν στον «λαδισμένο» μπακάλη που προσπαθεί να τυλίξει το χαλβά στην εφημερίδα, αλλά στις περιποιημένες προβολές των προϊόντων.

Ούτε πάλι θ' αναλίσκονταν στην ποιητική «μυθολογία» της σάϊτας τ' αργαλειού, που επιδέξια χειρίζεται η όμορφη κοπέλα του χωριού για την κατασκευή της προίκας.

Η ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ

Συνέχεια από την 1η σελ.

- 18) Λάμπρης Αλ. Δημοσθένης
- 19) Ρούνη Δημ. Χριστίνα
- 20) Στάμου Γεωργ. Λουκία
- 21) Τζαχρήστας Ιωάν. Κων/νος
- 22) Ρούνη Κων. Βασιλική
- 23) Στάμου Γεωργ. Βασιλική

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΩΑΝ.

ΜΠΟΥΤΖΑΣ
ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ -
ΚΑΛΟΡΙΦΕΡ
ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΙ

Ι. ΣΤΑΜΟΥ 2 - ΤΗΛ. 21.947
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Η αντάμωση σήμερα των κατοίκων του χωριού δεν γίνεται ούτε στα γειτονικά χωριά, ούτε στους νερόμυλους, ούτε στις κρυστάλλινες πηγές βρύσες όπου οι νέες και οι νέοι διασώρωνταν τα αισθηματικά τους και οι ηλικιωμένες φορτωμένες τη «βαρέλα», αδιαφορώντας για το βάρος, εξαντλούνταν σε ατελείωτο κουτσομπολ. Η ηθογραφική συμπεριφορά είναι πλέον συμβατή με το σύγχρονο τρόπο ζωής και ως μη θεωρηθεί τούτο εξωθεσμική νοοτροπία.

Η σημερινή εποχή και η του μέλλοντος θα θεσμοποιείται από συγκυριακά δρώμενα, γιατί η ταχύτητα εξέλιξης των πάντων (βιομηχανία, τεχνολογία, κομβικά, επιστήμη) δεν είναι συμφορική με παγιωμένους τρόπους ζωής.

Η ανάμνηση των παλιών «καλών καιρών» συναισθηματοποιεί μόνο τους βαθιά ηλικιωμένους και αφήνει κάπως αδιάφορους τους νέους. Τούτο βέβαια δεν σημαίνει ότι οι νέοι είναι αντιπαράδοσιακοί και αντιποτιστικοί. Ισως να είναι πιο ελκρινείς και πιο ρεαλιστές με τη ζωή.

Το πέρασμα από ένα ειδυλλιακό βαυκάλημα στην κοινωνική ταγγελία σηματοδοτεί το τέλος της ηθογραφικής ζωής των «πλοπληρών» (κατά Παλαμά) χωριών και την αρχή ενός νέου τρόπου συμπεριφοράς, που έχει να κάνει με το ιδεολογικό πρόδρομο της ανοδικής πορείας.

Η παραπάνω αναφορά είναι μια ενδιαφέρουσα σελίδα της κοινωνικής κινητικότητας των κατοίκων της περιοχής μας με την οποία θ' ασχοληθούμε στο επόμενο φύλλο.

(Συνεχίζεται)

- 24) Τσώλη Γεωργ. Ελένη
- 25) Κατέρη Νικ. Αικατερίνη
- 26) Νούση Θεοφ. Σοφία
- 27) Νούση Θεοφ. Σωτηρία
- 28) Καρβέλας Ηλ. Δημήτριος
- 29) Παπαθεοδώρου Χρ. Δημήτριος
- 30) Ρίνης Γεωργ. Κων/νος
- 31) Κοντοδήμας Δημ. Βασίλειος
- 32) Βάνα Κων/νου Αναστασία
- 33) Παπαλέξης Αθαν. Ιωάννης
- 34) Λαμπράκη Παπαλέξη Ευταγία
- 35) Κοντάκη Δημ. Γεωργία

Ακόμη έδωσαν αίμα στα Γιάννη ο Αναστάσιος Γ. Στάμος και η Αθήνα ο Βασίλειος Δημοσθένης. Μακάρι οι νέοι του χωριού να ευαισθητοποιηθούν ακόμη περισσότερο σ' αυτόν τον τομέα για τις ανάγκες των ιδίων των χωριών μας.

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

8 ΑΠΡ. (Μ. ΤΡΙΤΗ)

Διμοιρία ευζώνων με σώμα επαναστατών επιχείρησαν από Καλαρρύτες να εισβάλλουν στο τουρκοκρατούμενο Συρράκο. Οι Τούρκοι όμως ενισχυμένοι και καλύτερα οπλισμένοι από πριν τους απέκρουσαν.

Την ίδια μέρα στην περιοχή των Πραμάντων (Σταθμός Χριστών) έλαβαν χώρα σφοδρές συγκρούσεις μεταξύ των αντίπαλων προφυλακών.

Στις 3 τη νύχτα ο ανθυπολοχαγός των Χριστών Τρυπογιώργος επικεφαλής τμήματος από 19 ευζώνους και έχοντας σαν βοηθό ντόπιο μιλάνά, στρατηγικός και τολμηρός όπως ήταν περνάει τη γέφυρα των Χριστών λαθραία και εισβάλλει στο Προσήλιο. Μόλις όμως ανέτειλε ο ήλιος έγινε αντιληπτός απ' τους Τούρκους και άρχισαν οι τουφεκιές. Κατά κακή σύμπτωση έγινε αντιληπτός κι απ' τους Τούρκους που Μιχαλίστσι και βρέθηκε ανάμεσα σε δυο πυρά. Κινδύνευε να χάσει τόσο αυτός όσο και οι 19 σύγγαροι του. Οι Τούρκοι τόσο στα Ντοβίζνιαντα (Προσήλιο) όσο και στο Μιχαλίστσι διέθεταν από 400 στρατιώτες. Η τόλμη όμως του ανθυπολοχαγού και το πυροβολικό της Αγ. Μαρίας Πραμάντων και των Ντοβίζνιαντων τον έσωσε.

Ο λοχαγός Γούσης βλέποντας τη θεική θέση του Τρυπογιώργου πολύ γρήγορα με εύστοχες βολές κατέστρεψε δύο τουρκικούς σταθμούς κάτω απ' το Μιχαλίστσι και ανάγκασε τους Τούρκους ν' αλλάξουν θέση και ν' απομακρυνθούν απ' το μέρος που αποτελούσαν την ομάδα του Τρυπογιώργου.

Την ίδια στιγμή το πυροβολικό στη θέση «Ντούναβος» Πραμάντων άρχισε σφοδρό πυρ εναντίον τουρκοκών θέσεων στα Ντοβίζνιαντα χωρίς βέβαια σπουδαία αποτελέσματα λόγω των δεντρώσεων και των ανακαμάνσεων και ανωμαλιών του εδάφους.

Έτσι όλη αυτή η μέρα πέρασε με γενεμένο στην περιοχή που παρατηρήσαμε πόλεμο λόγω της παλαιότητας του Τρυπογιώργου που

Η Πράμαντα στον πόλεμο του 1897

γύρισε το βράδυ στους Χριστούς χωρίς κανένα νεκρό ούτε καν τραυματία. Η μικρή αυτή απόπειρα εισβολής του Τρυπογιώργου αποκάλυψε στους Τούρκους ότι δεν θα τα έβγαζαν πέρα εύκολα με τους αντιπάλους τους γιατί έσπευσαν στη «γέφυρα Παπαστάθη» παρέλαβαν δυο λυόμενα πυροβόλα και τα τοποθέτησαν στα Ντοβίζνιαντα σε θέση που ήταν απέναντι ακριβώς απ' τη θέση «Ντούναβος». Αναγκάστηκαν τώρα οι δικοί μας να μεταφέ-

Του ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΣΤ.
ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

ρουν αλλού τα τέσσερα ορειβατικά τους πυροβόλα που είχαν στον Ντούναβο. Το τόλμημα του Τρυπογιώργου έγινε αφορμή ν' ανοίξουν πολεμικό μέτωπο και οι δυνάμεις του πεζικού της περιοχής που άρχισαν σφοδρές συγκρούσεις και πήραν μέρος δυο λόχοι. Μόνο οι στρατοπεδευμένοι γύρω απ' την Αγία Τριάδα Πραμάντων δεν πήραν μέρος εκείνη την ημέρα στη μάχη. Ένοπλοι κάτοικοι των Πραμάντων με επικεφαλής τον δήμαρχό τους βοηθούν τους μαχητές. Ο απολογισμός της μέρας ήταν ένας νεκρός ευζώνος και δυο τραυματίες. Οι Τούρκοι έχουν μεγάλες απώλειες.

Στην περιοχή της Άρτας όπου το αρχηγείο ρίχνει το μεγαλύτερο βάρος του οι συγκρούσεις είναι καθημερινές. Τις τρεις μέρες 6, 7 και 8 Απριλίου στον Σταθμό της Πλάκας που έδρεναν δύο (2) ευζωνικοί λόχοι, οι Τούρκοι αποκρούονται. Έρχονται και ενισχύσεις στους Έλληνες από καλά οπλισμένους πολίτες. Καταφθάνουν λοιπόν στην Πλάκα σαράντα (40) πολίτες απ' τα Σχωρέσια και δεκαπέντε (15) απ' την Άγναντα και μπαίνουν υπό τας διαταγές του ταγματάρχη Γιώτη.

9 ΑΠΡΙΛΙΟΥ (Μ. ΤΕΤΑΡΤΗ)

Οι Τούρκοι θέλοντας να εκδικηθούν για την πανωλεθρία τους στο Συρράκο πυροβολούν κατά

των γυναικοπαίδων των Καλαρρυτών που καταφεύγουν στα γειτονικά βουνά. Οι Έλληνες στρατιώτες τους αποκρίνονται με συντονισμένα πυρά. Στις 9 το πρωί οι Τούρκοι ανεβάζουν πυροβόλο στον Άγιο Γεώργιο Συρράκου και κανονισβολούν τους Καλαρρύτες, ενώ άλλοι Τούρκοι επιτίθενται εναντίον των αθών χριστιανών γυναικοπαίδων των Ντοβισδιάνων (Προσήλιο) και τους κακοποιούν. Δεν μπορούν να δεχτούν την ήττα τους απ' τα ελληνικά στρατεύματα. Την ίδια μέρα (9 Απρ.) στην Πλάκα συνεχίζεται το πυρ ενώ κάτω στον Αμβρακικό Κόλπο ελληνικά πλοία διώχνουν απ' τη Σαλαώρα 500 Τούρκους.

Ο Ταγματάρχης Σπηλιόπουλος τηλεγραφεί εκ Πραμάντων:

«9η Απριλίου ώρα 9½ π.μ. λίαν ετρείγον.

Πυρ επαύσατο καθ' όλην την γραμμήν μετώπου μας περί την 7ην εσπερινήν ώραν της χθες. Κατά την διάρκειαν της μάχης εφονεύθη εις στρατιώτης και έτερος επληρώθη. Τούρκοι δε είχαν πολλές απωλείας. Εχθρός βάλλει δια πυροβόλων λυομένων εκ θέσεως δεσποζούσης

ημετέρων αναγκάσας ν' αλλάξει τοποθεσίαν ημέτερον πυροβολικόν. Και πάλιν προκαλούμεν υμάς να μας ενισχύσητε δι' αναλόγου δυνάμεως διατάντοτες άμα και την ταχείαν αποστολήν φουσγιώνων απόλυτον και σπουδαίαν ανάγκην έχομεν».

Σπηλιόπουλος

10 ΑΠΡΙΛΙΟΥ (Μ. ΠΕΜΠΤΗ)

Μετά την εισβολή του Τρυπογιώργου τη Μ. Τρίτη στο Προσήλιο που περιγράψαμε οι Τούρκοι προήλασαν στη γέφυρα Πλάκας όπου ήταν ο 72ος ελληνικός σταθμός και ζητούσαν να εισβάλλουν στο ελληνικό έδαφος. Από το πρωί ως το βράδυ, λοιπόν, οι Τούρκοι με αδιάκοπο πυρ προσπαθούσαν να περάσουν τη μονότοξη γέφυρα Πλάκας. Ο Γιώτης και οι ηρωικοί Ευζώνοι του, αμύνονται και η γέφυρα στρώνεται από εχθρικά πτώματα. Αναγκάζεται ο εχθρός, να υποχωρήσει, πατώντας επί πτωμάτων και ξεμερώνοντας η Μ. Πέμπτη παρατηρήθηκε γενική και άτακτη υποχώρηση των Τούρκων που εγκαταλείπουν ακόμα και το τουρκοκρατούμενο Βορδό (Μονολίθ) όπου υπήρχε και ομώνυμος

Συνέχεια στην 6η σελ.

Πρακτορείον
ΠΡΟ-ΠΟ, ΛΟΤΤΟ
«Η ΑΓΝΑΝΤΑ»

Βασιλείου Ιω. Λάμπρη
Καλλάρη 52
Τηλ.: 32.564

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΤΣΙΚΟΣ
ΙΑΤΡΟΣ
ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΣ
- ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ

ΤΗΛ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ 30.293
» ΟΙΚΙΑΣ 31.575
ΒΛΑΧΛΕΙΔΟΥ 3
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

• ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ
• ΟΙΚΙΑΚΑ ΣΚΕΥΗ
• ΕΙΔΗ ΔΩΡΩΝ
• ΡΑΠΤΟΜΗΧΑΝΕΣ
ΜΠΟΥΤΖΑΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ

ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ 5
ΤΗΛ. 22.712
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΓΕΝΙΚΗ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ Ο.Ε.
ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
Γ. ΜΠΙΚΑΣ
Π. ΤΣΙΝΟΣ
Ν. ΝΟΥΤΣΟΣ

ΚΟΥΓΚΙΟΥ 9 Τ.Κ. 452 21
ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΤΗΛ. 20.381 - 70.145
FAX 28.386

ΑΡΤΕΜΗΣΙΑ ΔΗΜ. ΜΠΟΥΤΖΑ
Εμπόριο Εσωρούχων - Ψιδιρών
Ετοιμών Ενδυμάτων
ΚΑ' Φεβρουαρίου 31 - Τηλ. 79.163 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ

χρυσά - αργυρά
ωρολογία

ΜΑΡΟΥΣΗΣ

ΑΒΕΡΩΦ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ 2 - ΤΗΛ. 22.826 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Συνέχεια από την 5η σελ.

τουρκικούς σταθμούς. Οχυρώνονται κυνηγημένοι και απελτισμένοι στις φύσει οχυρές κορυφογραμμές του βραχόβουνου της Πλάκας.

11 ΑΠΡΙΛΙΟΥ (Μ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ)

Ο Αντώνης Σπηλιόπουλος στο έργο του «ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ» εν Αθήναις 1902 γράφει:

«Ην πεπρωμένον φαίνεται η Μ. Παρασκευή (11 Απρ.) να σημειώσει την υποχώρηση των ελληνικών στρατευμάτων πανταχόθεν. Διότι καθ' ην στιγμήν τάγμα του Κουμουνδούρου υπεχώρει εκ Πέντε Πηγαδίων, άλλη υποχώρησις εσημειούτο εκείθεν της θέσεως ταύτης εις την γραμμήν Αγνάντων-Καλαρυτιτών των βορείων προς την Ήπειρον συνόρων.

13 ΑΠΡΙΛΙΟΥ (ΠΑΣΧΑ)

Απ' την Πλάκα ο ταγματάρχης Γιώτης τηλεγραφεί:

«Αγναντα 13 ώρα 5 μ.μ. Ταύτην την στιγμήν μεσημβρίαν πυροβολούμεθα και υπό πυροβολικού θέσις μας επικίνδυνος εξήγησamen από Πράμαντα δύο πυροβόλα και ανάλογον δύναμιν».

Την ίδια μέρα στις 11.55' ο Διοικητής 10ου Ευζωνικού τάγματος Γιώτης τηλεγραφεί ότι «οι Τούρκοι απεκρούσθησαν και περιορίσθησαν εις ανάκτησιν εγκαταλειφθέντος χωρίου Βορδό» απώλεια ημετέρων, σχετικώς με πεισματώδη μάχην και με πυροβολικόν αντιπάλον, μικραί μη εξακριβωθείσα ωρισμένως αύριον. Ενισχυθέντες δια 150 αντρών 1ου Ευζωνικού και δια πυροβόλων τοποθετηθέντων ελπίζεται αποχώρησις εχθρού».

Απ' την Πράμαντα την ίδια μέρα (13 Απρ.) στέλνονται τα παρακάτω τηλεγραφήματα:

«Πράμαντα 13 Απρ. ώρα 6η π.μ.

Αρ. 3587 Αρχηγείον

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ

«ΤΑ ΓΡΕΚΙΑ
ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ»
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΒΑΝΑΣ

Λερούσκου 9
Σεισμόπληκτα
Τηλ. 42.423

Η Πράμαντα στον πόλεμο του 1897

Η εξ' ενός λόχου ενίσχυσις ενταύθα ου μόνον ανεπαρκής είναι αλλά και διακόσιοι εξ αυτής άντρες απεστάλησαν ως προάνεφερον εις ενίσχυσιν 10ου ευζωνικού. Επομένως επάναγκες θεωρώ ίνα το ταχύτερον μας ενισχυήτε δι αναλόγων εισέτι δυνάμεων, καθόσον έναντι εχθρός ολονέν ενισχύεται τοποθετήσας άμα και εις διάφορα επίκαιρα σημεία λυόμενα πυροβόλα».

Σπηλιόπουλος Την ίδια μέρα στις 4 μ.μ. ο Σπηλιόπουλος εκ Πραμάντων τηλεγραφεί: «Πράμαντα 13 Απρ. Αρ. 3058. Κατόπιν τις υπ' αρ. 3583 τηλεγραφικής αναφοράς μου ταύτην στιγμήν ώρα τρίτην και μεσημβρίαν απέστειλα ενίσχυσιν 10ου ευζωνικού μίαν διμοιρίαν εισέτι συνεπεία αιτήσεώς του».

Στις 6.40' μ.μ. από Πράμαντα την ίδια μέρα (13 Απρ.) ο διοικητής 1ου Ευζωνικού Τάγματος τηλεγραφεί:

«Λίαν επείγον. Αρχηγείον ΑΡΤΑ. Ταύτην την στιγμήν ώραν 5.30 σφοδροτάτη μάχη καθ' όλην γραμμήν μετώπου μας. Τούρκων επιτεθέντων εισβάλωσι. Διατάξατε παρακαλώ ενισχυθώ τάχιστα δι' αναλόγου δυνάμεως καθόσον αι απέναντι δυνάμεις του εχθρού είναι πολύ ανώτεροι ημετέρων».

Το Υπουργείο των Στρατιωτικών με τηλεγράφημα του προς το Αρχηγείο Ηπείρου στην Άρτα εκφράζει τη λύπη του για απώλεια Πέντε Πηγαδίων και ανάκτηση Βορδό υπό των Τούρκων.

15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ (ΤΡΙΤΗ ΔΙΑΚΑΙΝΗΣΙΜΟΥ)

Στις 8 τη νύχτα ο ταγματάρχης Γιώτης τηλεγραφεί προς το Αρχηγείον Ηπείρου στην Άρτα «Σήμερον από πρωίας ήρξατο αγών πυροβολικού, καθ' ον ημέτερον έβαλε κατά Βορδό, το δε τουρκικόν καθ' ημών αστόχως πυρά πεζικού αρξάμενα πρωίαν διεκόπησαν μεσημβρίαν εξ αμφοτέρων μερών. Αύ-

ριον πυροβολικόν θέλει βάλει κατά παραμεθορίων τουρκικών σταθμών και στρατοπέδων από Καλέντζι μέχρι Σκλούπου προς εξασθένεισιν ενισχύσεων αντιπάλου κατέρωσιν ένεκα των συνεχών πυροβόλων κορυφογραμμών».

16 ΑΠΡΙΛΙΟΥ (ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΙΑΚΑΙΝΗΣΙΜΟΥ)

Τη μέρα αυτή απ' την Άγναντα στάλθηκαν δυο τηλεγραφήματα. Το ένα απ' το δήμαρχο Θεοδοριάς Οικονομίδη προς το Νομάρχη Άρτας και το άλλο απ' τον ταγματάρχη Γιώτη διοικητή του 10ου Ευζωνικού τάγματος στην Πλάκα προς το Αρχηγείον Ηπείρου στην Άρτα.

«Αγναντα 16 Απρ. ώρα 9 π.μ. Νομάρχην.

Μαθόντες δυστύχημα Πλάκας Κυριακής μετέβην μετ' υπερτρεακοσίων και συνδημοτών μας, όπου αραυός ο πόλεμος και ακίνδυνος. Λαβόντες όμως τηλεγραφικήν διαταγήν σας αποστείλαμεν αυτοστιγμεί σώμα ακυπτόδων εκατόν ανδρών ξημερωθεί Γέφυραν Κόρακα. Ανεχωρούμεν αμέσως και ημείς και περί μεσημβρίας αύριον ελπίζομεν ήμεθα εκεί καίτοι εικονόσσωρος απόστασις μετ' διακοσίων ανδρών θέλομεν δε ετοιμάσει και εκατόν... και Αηλία Θεοδοριανών 300 άνδρας θέλομεν έχει εις κίνησιν κανονίσαι μετ' αρχηγείον έξοδα διατροφής επί εβδομάδα αι αποστείλατε Βρεστανίτσαν, όπου στρατοπεδεύσωμεν αποστείλατε και φυσίγγια»

και το άλλο τηλεγράφημα:

«Αγναντα 16 Απρ. Σήμερον ολόκληρον ημέραν, πυροβολικόν αμφοτέρων μερών δεν ενήργησεν, εξ' ου φαίνεται ότι εχθρικών εγκατέλειπε κορυφογραμμήν. Πυρά πεζικού ολίγα εξετελέσθησαν μετ' μεσημβρίαν εξ αμφοτέρων μερών. Κι-

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το τυχερό νούμερο που κερδίζει έγχρωμη TV στην κλήρωση των λαχείων την 25.8.96 από τη Γ' Λυκείου Πραμάντων για πραγματοποίηση εκδρομής είναι το 683.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο στην Πράμαντα, άρτιο και οικοδομήσιμο. Τηλ. 0659-61.636

νήσεις εχθρικού στρατού δεν παρεληφθήσαν».

19 ΑΠΡΙΛΙΟΥ (ΣΑΒΒΑΤΟ ΔΙΑΚΑΙΝΗΣΙΜΟΥ)

Ο Διοικητής Σπηλιόπουλος εκ Πραμάντων τηλεγραφεί προς το Αρχηγείον στην Άρτα και ζητάει να αντικατασταθούν οι άντρες του τάγματός του που απ' την έναρξη του αγώνα «νυχθημερόν μένωσιν εντός των οχυρωμάτων μη δυνάμενοι ούτε την κεφαλήν των να εγείρουν ένεκα των συνεχών πυροβολισμών του έναντι εχθρού».

20 ΑΠΡΙΛΙΟΥ (ΤΟΥ ΘΩΜΑ)

Ο διοικητής Σπηλιόπουλος εκ Πραμάντων τηλεγραφεί προς το Αρχηγείον Άρτας ότι «ταύτην στιγμήν ώρα 9η μ.μ. απέναντι Τούρκων πλέον των χιλίων εκτός επικουρίας ήγειρον οχυρώματα εις διάφορα σημεία» και ζητάει να ενισχυθεί τάχιστα ο λόχος των Καλαρυτιτών.

21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1897

Διατάζεται απ' το Αρχηγείο της Άρτας ο ταγματάρχης Λεωνίδας Λαπαθιώτης και ο υπολοχαγός του Μηχανικού Παν. Ορφανίδης να μεταβούν εις Πράμαντα και Αγναντα και στους πέριξ τούτων σταθμούς και να εκτελέσουν ότι ήθελον διαταχθεί.

(ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ)

Φροντιστήριο «ΜΕΘΟΔΙΚΟ»

Τμήματα
8-μελή και κλειστά

- Γυμνασίον
- Α' Λυκείου (σύμφωνα με το νέο σύστημα εξετάσεων)
- Β' Λυκείου με κατεύθυνση την δέση
- 1ης-2ης-4ης δέσης
- Αποφοίτων

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Δ. ΤΖΑΧΡΗΣΤΑΣ
Σ. ΚΩΣΤΑΔΗΜΑΣ
Β. ΓΚΑΡΤΖΟΝΙΚΑΣ

ΜΕΘΟΔΙΚΟ: Χ. ΠΑΤΣΗ
5 (πλατεία Πάρις),
τηλ. 74.884

για όσους θέλουν
υψηλές επιδόσεις

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Η ζωή της ήταν γεμάτη με βάσανα, δυσκολίες, περιπέτειες, θαλάσσια, από κακή συγκυρία, από απίστευτες συμπτώσεις ή μάλλον ένα μίγμα από όλα αυτά μαζί. Γεννήθηκε στα 1905 και την ίδια χρονιά ο αρχάγγελος Μιχαήλ κάλεσε, λόγω πνευματικής επειγόντως στους συγγενείς της μάνα της Θεοδώρας γένους Αθαν. Γιούλη. Ο πατέρας της και παππούς μου Κων/νος Μη-προγενέας την έδωσε για υιοθεσία στην οικογένεια Πόνια μέσα στο Τούρκικο που ήταν τότε το Αρμπορήσι. (Σύντορα ο Άραχθος παπαός). Οι τότε ανάγκες της πατρίδας μας ήταν μεγάλες και ο παππούς μου στρατολογούνταν συνεχώς. Με τους βαλκανικούς πολέμους στρατεύθηκε για δωδεκάμηνη φορά. Είναι τότε που ελευθερώθηκαν τα Γιάννενα. Στη συνέχεια ο στρατός μετακινήθηκε στο μακεδονικό μέτωπο. Οι μάχες με τους Βουλγάρους ήταν σκληρότατες και φονικότερες. Ετσι ο αρχάγγελος Μιχαήλ κάλεσε και τον παππού μου επειγόντως στους ουρα-νούς με αφορμή μία βουλγαρική πορεία, τον Ιούνιο του 1913. Ηρω-ο παππούς παρέμεινε μόνιμα στο σώμα Λαχανά. Δεν θα επι-σταθεί πια στους Χρηστούς. Ετσι η μάνα μου θα μείνει ορφανή από πατέρα και πατέρα. Τα βάσανα όμως είχαν συνέχεια. Εμφανίστηκαν στα 1915 κρούσματα ευλογιάς. Αρρώ-στησε από ευλογιά και η μάνα μου καθώς και η μητριά της. Πέθαναν πολλοί. Η μάνα μου γλύτωσε. Ο αρχάγγελος Μιχαήλ κάλεσε και την μητριά της στους Ουρανοί, εξαι-τίας της ευλογιάς και το κακό ισο-πέδωσε τα πάντα. Λίγα χρόνια αρ-ώτερα τον Νοέμβριο του 1924 θα παντρευτεί τον πατέρα μου και θα μείνει μόνιμο παράπονο ότι έφυ-γε μακριά από τον τόπο που πό-ρεσε. Το Αρμπορήσι και τους Χρη-στούς. Στον καθήφορο για το πο-λύ στους Χρηστούς μου έδειξε ένα δένδρο με δύο κορφές, όρθιο από τότε, με φύλλα και κλα-διά. Στο ένα έκοβε τα κλαδιά του και το άλλο ένα φίδι την κατατρό-φει. Ήταν πάρα πολύ μεγάλο. Εξέλεγε το δένδρο και φοβόταν κάμψι. Περνώντας τους Χρηστούς πίστευε πως είμαστε στα 1915-1920 και θα δει και θα συνομιλήσει με τα αγαπημένα πρόσωπα που έζησαν. Μόλις ανεβήκαμε επάνω και πήγαμε στο Αρμπορήσι έγινε άλλος ένας θάνατος. Λες και ο χρόνος δεν περνούσε καθόλου. Το σπίτι της στο Αρμπορήσι δεν ήταν όρθιο. Θυμή-νηκα ένα-ένα όλα τα σπίτια. Θυμή-

Η Κηπίνα και η Προσευχή

Θηκε το νερόμυλο Ντουβιάκα που πήγαινε φορτωμένη το καλαμποκά-λευρο. Ακόμη τα δύο γεφύρια Συγκούνια μισογκρεμισμένο και το Τσιάλι. Θυμήθηκε ακόμη που βο-σκούσε τα γίδια. Θυμήθηκε πως στα 1911 μία τουρκική μονάδα ήρ-θε στο Αρμπορήσι. Την νύχτα όλες οι οικογένειες έφυγαν κρυφά, πέ-ρασαν στο Ελληνικό και κρύφθηκαν στα έλατα στο Ματσούκι. «Να εκεί τρυπώσαμε», μου έδειξε ακριβώς την τοποθεσία. Στο γεφύρι Τσιάλι η διήγηση ήταν ατελείωτη. Σκο-πιές, τελωνείο, διατυπώσεις, σύνο-ρα. Τώρα δεν υπάρχει τίποτε από όλα αυτά.

Όλη η τοποθεσία είναι όμορφη και ήσυχη. Ένας καταπληκτικός τό-

του ΧΡ. ΤΡΑΧΑΝΑ

πος αναψυχής. Το γεφύρι με καμά-ρες καλά στερεωμένο και κτισμένο με άσπρη πελεκητή πέτρα. Πολλές φορές μόνος μου καθόμουν στη μέση στο γεφύρι και έβλεπα ακρι-βώς από κάτω τον πάντα θυμωμέ-νο βγάζοντας αφρούς καταγάργα-ρο Άραχθο. Πότε από εκεί που έρ-χονταν τα νερά και πότε από εκεί που φεύγουν. Τα πλατάνια γύρω καταπράσινα δροσερά και σκιερά. Το ποτάμι να φεύγει από κάτω πά-ντα βιαστικό για το στενό κάτω.

Αφήσαμε τον υπέροχο αυτό τό-πο από όπου αρχίζουν και τα στε-νά μέχρι επάνω στο Συρράκο και συνεχίσαμε τον ανηφορικό δρόμο. Στο σπίτι του Γεροδήμου πήραμε τα κλειδιά της Κηπίνας και από τον νεοανανοηγμένο δρόμο που άνοιξε η μπουλντόζα της MOMA φθάσαμε κάτω από την Κηπίνα. Το μηχανή-μα, καθώς έσκαβε, βρήκε εκείνη τη στιγμή τη σπηλιά του δρόμου και ένα ποταμάκι με καταγάργαρο νε-ρό. Σταμάτησα και βλέπαμε. Σε λίγο σταμάτησε και το μηχανήμα. Ο χειριστής του κατέβηκε και αρχίσα-με την ενδιαφέρουσα για τη σπηλιά του δρόμου κουβέντα. Πόσο μεγά-λη είναι; Είναι άραγε αξιόλογη; Σε πόσο βάθος να βρίσκεται το πολύ νερό που βγαίνει στην πλαγιά από το γεφύρι Τσιάλι έως επάνω στο δρόμο; Αυτό το νερό ήταν κάποτε στη σπηλιά της Κηπίνας; Με ρώτη-σε από πού είμαι. Πού πηγαίνω. Πού εργάζομαι. Μιλήσαμε αρκετά.

Τότε άνοιξα την καρδιά μου και τον θερμοπαράκαλεσα, να μην κα-ταστρέψει εδώ στο μοναστήρι τα πάντα χάριν του δρόμου. Είμαι τώ-ρα περαστικός και βιαστικός του εί-

πα. Ερχομαι εδώ κάθε χρόνο. Θε-ωρώ το μέρος αυτό εδώ δικό μου. Πανάκριβη κληρονομιά μου. Η μάνα μου μεγάλωσε εδώ κι εγώ εξακο-λουθώ εδώ να μεγαλώνω ακόμη. Μην ανοίγεις δρόμο πλατύ. Μην καταστρέψεις ό,τι άντεξε τόσους αιώνες προστατευμένο από το Θεό πρώτα και τους ανθρώπους μετά. Πρόσεξε μην κάνεις τον ιερό αυτό τόπο αγνώριστο. Μου υπο-σχέθηκε να κάνει ό,τι είναι δυνα-τόν, αν και δεν γνώριζε ποιες εντολές θα έπαιρνε από την αρμό-δια υπηρεσία. Τα επόμενα χρόνια δυστυχώς έγινε η διάνοιξη αυτή που υπάρχει σήμερα. Γκρεμίστηκε και το εικόνισμα. Χάθηκε και το θαυματουργό νερό. Ευτυχώς δεν πειράχθηκαν τα βράχια του μονα-στηριού. Ευτυχώς!

Προχωρήσαμε και φθάσαμε στο εικόνισμα. Επλυνα όπως μου είπε η μάνα μου τα μάτια μου με το θαυ-ματοργό-κολύριο νερό. Αφήσαμε το δρόμο των Καλαρυτιτών. Γυρί-σαμε αριστερά και να, βρεθήκαμε στον μονόδρομο του μοναστηρι-ού. Καθώς ξεκλείδωνα την πόρτα, η καρδιά μου χτυπούσε παράξενα δυνατά και η φωνή της συνειδήσής μου μου έλεγε «Μη φοβάσαι καθό-λου τους γκερμούς, ο τόπος που μπαίνεις είναι ιερός, βγάλε γρήγο-ρα τα παπούτσια σου». Υπάκουσα αμέσως και τα έβγαλα. Ήταν μεση-μέρι. Ο ήλιος πολύ ζεστός. Πριν από μέρες είχε βρέξει. Όλος ο χώ-ρος μέσα ήταν γεμάτος φθινοπω-ρινά λουλούδια. Λουλούδια, λου-λούδια πολύχρωμα παντού. Πού βρέθηκαν τόσα λουλούδια τέλος Σεπτεμβρίου σκέφτηκα. Περιστρέ-φοντας το σπίτι του τσοπάνου φύ-λακα, τις σπηλιές που στάλιζαν τα γιδόπρόβατα, τους δύο τάφους των μοναχών, τον χώρο όλο γύρω μου και βρέθηκα σιγά σιγά στο από-τομο επικίνδυνο πέρασμα της ανε-μόσκαλας. Τώρα πατούσαμε σε ταμμένο και βλέπαμε με σιγουριά το χάος κάτω από τα πόδια μας.

Με το βαρύ, όπως είπα, κλειδί ασφαλείας άνοιξα την πόρτα και βρεθήκαμε στην αυλή της Κηπίνας. Εξοκράσθηκα λίγο και αρχίσαμε αμέσως μετά το έργο μας. Να ανά-ψουμε κεριά, λαμπάδες, κανδήλια. Ο σιδερένιος τρίποδας-σκάλα με-τακινούνταν συνεχώς. Το εκκλησά-κι φωτίστηκε ολόκληρο. Να σκομ-πίσουμε, να ξεσκονίσουμε, να φρο-ντίσουμε με τον καλύτερο τρόπο ό,τι βλέπαμε που δεν ήταν στη θέ-ση του. Να περιεργασθούμε τα πά-ντα γύρω μας. Με το φωτισμό οι

αγιογραφίες φαίνονταν καλύτερα. Κρίμα που δεν έχει μόνιμο ιερέα ή έναν καλόγερο.

Αφού τελειώσαμε το θρησκευτι-κό μας καθήκον περάσαμε από όλα τα κελιά, το καταφύγιο, τον πυργί-σκο-παρτηρητήριο, τη σπηλιά και άλλα έλεγα εγώ και άλλα έλεγε η μάνα μου που θυμόταν καταπληκτι-κές λεπτομέρειες.

Για πες μου είπα στη μάνα μου τι θυμάσαι εδώ μέσα που είμαστε τώρα; Και εκείνη άρχισε και δεν ήθελε να τελειώσει. «Το καταφύγιο δεν το ήξερα» μου είπε. «Εγώ ερ-χόμενος εδώ μικρή με δύο άλλα παι-δάκια. Το μοναστήρι είχε καλόγερο και καλόγρια. Θυμάμαι ότι είχε γι-δοπρόβατα που τα βοσκούσε ένα παιδί 25 περίπου χρονών. Ερχόμα-στε συχνά. Η καλόγρια μας περι-μενε και μας περνούσε η ίδια από τη σκάλα μέσα. Καθόμαστε σε αυ-τό το κελί στο τζάκι. Τρώγαμε λει-τουργιά και μέλι. Όλα ήταν στρω-μένα μέσα με μάλλινα. Με αυτή την αλυσίδα ανεβαζαν και κατέβαζαν τη σκάλα. Αυτό το σήμαντρο ήταν και τότε. Από εδώ έβλεπε ο καλό-γερος και ρωτούσε ποιος είναι για να του κατεβάσει τη σκάλα να μπει. Η καλόγρια ήταν μια πολύ καλή γυναίκα. Ήξερε ότι εγώ είμαι ορφα-νή και επέμενε να με πάρει. Έλα να σε έχω δική μου, μου έλεγε, τόσο πολύ που σε αγαπάω. Αφού αυτή που σε έχει δεν είναι η μάνα σου. Έλα θα σε έχω καλή, θα σου δίνω ό,τι θέλεις, θα περνάμε ωραία μαζί. Θυμάμαι ακόμη όταν είχε καπνό το κελί από τη φωτιά, τι έκαναν για να φύγει ο καπνός γρήγορα. Τα κελιά ήταν πολύ ζεστά. Στο μοναστήρι έφερναν όλοι τάματα. Ζάα, υφαν-τά, αλεύρι, κεριά, λάδι, μελίσιμα. Ακόμη και έζλα κουβαλούσαν για τις ανάγκες του μοναστηριού. Τα κηπάκια κάτω από το δρόμο ήταν φραγμένα και σπαρμένα. Ο επάνω κήπος ήταν γεμάτος μελίσιμα. Η καλόγρια μας μιλούσε βλάχικα, γιατί εγώ στο Αρμπορήσι μητρική γλώσσα έμαθα τη βλάχικη. Με άλ-λους μεγάλους μιλούσε ελληνικά, που εγώ δεν καταλάβαινα.

Εγώ έμαθα ελληνικά το 1917 σε ηλικία δώδεκα χρονών στους Χρη-στούς και δυσκολεύτηκα πάρα πο-λύ.

Ο αδελφός μου ο Θανάσης με έμαθε τα πιο πολλά στην αρχή.

Ο παππούς μου στους Χρη-στούς ζούσε και η γιαγιά μου που ήταν Πραμανιώτισσα το γένος Μάργαρα πέθανε το 1933. Στο Αρμπορήσι δεν είχαμε σχολείο και έτσι δεν έμαθα καθόλου γράμματα. Εκκλησία είχαμε».

(ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ)

ΠΡΑΜΑΝΤΙΩΤΙΚΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Απ' τη συλλογή πραμαντιώτικων δημοτικών τραγουδιών του καθηγητή Γιώργου Τσίλη διαλέγουμε για το παρόν φύλλο της εφημερίδας το παρακάτω:

Της πέρδικας

Μια πέρδικα καυχιόντανε σ' Ανατολή και Δύση,
πως δεν την ήγρε κυνηγός, ήρι τι και βάι και πως και τι
για να την τουφεκίσει.
Στένω τα βρόχια στα βουνά
χρυσόβεργα στους κάμπους,
Τήρι τι και βάι και πως και τι.
Την πέρδικα την πιάσαμε και στο κλουβί τη βάνω.
Τήρι τι και βάι και πως και τι,
Μου σκανταλιέται το κλουβί και φεύγει η πέρδικά μου.
Παίρνω τους κάμπους ψάχνοντας και τα βουνά ρουτώντας
Τήρι τι και βάι και πως και τι
Μην είδεταν την πέρδικα τη χρυσοπλουμισμένη;
Έχει πλουμίδια στο λαιμό, πλουμίδια στο κεφάλι
κι ανάμεσα στα δυο φτερά, κόρη είναι καθισμένη.
Γυαλί κρατάει στα χέρια της, τα κάλλη της τηράει.
Αί, κάλλη μου περιφάνα και σπήθια μου γραμμένα,
το ποιο παιδί θα σας χαρεί, το ποιο θα σας κερδέσει;
Μην είν' ο γιος του βασιλιά, μην είν' ο γιος του Ρήγα;
Και κείνο τ' αρχοντόπουλο πολύ προικιό γυρεύει.
Γυρεύει τ' άστρι πρόβατο και το φεγγάρι γίδι
και τον καθάριο αυγερινό κουμπί και δαχτυλίδι.

N. Π.

Είσαι στα Γιάννενα ή ήρθες στα Γιάννενα και
θέλεις κρέατα;

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΑ
Αφοί Κ. ΛΑΜΠΡΗ

Καποδιστρίου 43 & Μπιζανίου 38

Μιλάμε για ΤΑ κρέατα! Ντόπια, νόστιμα, φρέσκα
και σε προσιτές τιμές. Σας περιμένουμε!

Τηλ. 46.407 - 75.910

ΑΓΓΛΙΚΑ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ - ΜΠΟΥΤΖΑ
ΚΟΥΤΚΙΟΥ 20 - ΤΗΛ. 38.660

ΑΓΓΛΙΚΑ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ - ΜΠΟΥΤΖΑ
ΒΙΚΥ ΛΕΤΣΙΟΥ
ΑΡΑΠΗ 4 - ΤΗΛ. 34250/76683

Λειτουργούν ολιγομελή τμήματα όλων των επιπέδων

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

— Παρακαλούμε τους συνεργάτες μας να γράφουν τα άρθρα
τους ευανάγνωστα και μόνο στη μια όψη του φύλλου για διευκό-
λυση δική μας και του τυπογραφείου. Παρακαλούμε επίσης,
όπου είναι δυνατόν, τα άρθρα τους να είναι αυτοτελή (μέχρι 4
χειρόγραφες σελίδες).
— Στα ευνοήματα άρθρα την ευθύνη φέρνουν οι συντάκτες
τους.

ΚΑΤΟΠΤΡΟ ΔΙΧΩΣ ΕΙΔΩΛΟ

Με τον τίτλο αυτό κυκλοφόρη-
σε απ' τις εκδόσεις «ΔΩΔΩΝΗ»
συλλογή ποιητική του συγγραφέα
μας Κώστα Παπαρήστου.
Στην εφημερίδα «ΠΑΝΗΠΕΙ-
ΡΩΤΙΚΗ» διαβάσαμε παρουσίαση
του παραπάνω βιβλίου απ' τον Λ.
Τζόκα. Γράφει λοιπόν ο κ. Τζόκας
«πολύ καλή η ποίηση του Αρτινού
δημιουργού που ζει στα Γιάννενα,
έχει ωριμότητα, συγκρότηση και
σημειώνει σεμνή παρουσία στο χώ-
ρο της πνευματικής ζωής. Τα θέ-
ματα του είναι βιώματα που δίνον-
ται με πυκνή γραφή». Ο χωριανός
μας κ. Σωτήρης Παπαρήστος δώ-
ρισε δυο (2) αντίτυπα του βιβλίου
στη Δανευστική Βιβλιοθήκη Πραμ-
αντων. Τον ευχαριστούμε θερμά.
Για την εφημερίδα μας ανθολογού-
με το ποίημα: «Ρωμιούσνη».

Ξενύχτησα
για να δω τα σημάδια
που χαλάν
το υφαντό της ζωής
και ρίχνουν στα λασπόνερα
τ' αθάνατο νερό.
Κι εξορίστηκα.
Ανέμισα

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ Δ. ΣΙΟΥΤΗΣ

ΙΑΤΡΟΣ

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΟΣ

Ιατρείο: 28ης Οκτωβρίου 31

Τηλ.-Fax: (0651) 32.778

Οικία: Κύργιου 13

Τηλ. 35.777 - Κιν. 093.233618

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Γενικές μεταφορές
χωματουργικές εργασίες

οικοδομικά υλικά

ΛΑΜΠΡΟΣ
ΡΟΥΜΠΟΣ

Παπαναστασίου 18

Κατσικά

Τηλ. 47.649

Κινητό: 093 407211

BAR - SAX
ΠΡΑΜΑΝΤΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ
& ΞΕΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
Λειτουργεί καθημερινά
ΝΑΙΤ ΛΑΙΦ

το χέρι που έπλασε το ξόρκι,
γι' αυτούς που χάλασαν
τη ζωή τους,
για μια χούφτα αστέρια
και πληγώθηκαν.
Ορκίστηκε
ν' ακολουθώ το βηματισμό
που δίνει
η μπάντα της ΡΩΜΙΟΣΥΝΗΣ
και προδόθηκε.

Βιβλιογορά

«ΔΙΑΠΟΥΠΟΛΗ»

Βιβλία-χαρτικά-παιχνίδια-δώρα-εί-
δη εξοχής κλπ. Ξενολόγισσα και ελ-
ληνικά βοηθήματα όλων των βαθμί-
δων εκπαίδευσης.

Τσάντες και όλα τα σχολικά είδη.

ΚΩΝ. ΤΟΥΣΗΣ & ΕΛΕΝΗ
ΤΟΥΣΗ-Ν. ΤΡΑΓΟΥΔΑΡΑ

Αβέρωφ 51 - Ιωάννινα

Τηλ. 38.111

ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ -
ΚΑΛΟΡΙΦΕΡ - ΕΙΔΗ
ΥΓΙΕΙΝΗΣ - ΗΛΙΑΚΟΙ
ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΕΣ -
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ -
ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΣΤΑΜΟΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ.

Τηλ.: 0651 - 39 348

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Όσοι απ' τους χωριανούς
μας θέλουν να ενισχύσουν
οικονομικά την εκκλησιαστική
επιτροπή για την αντικα-
τάσταση της στέγης της κεν-
τρικής εκκλησίας — Αγίας Παρ-
σκευής — του χωριού μας
μπορούν να καταβάλλουν
συνδρομή τους και στα μέλη
του Δ.Σ. του Συλλόγου μας
τα οποία θα την προωθή-
σουν στην ανωτέρω επιτροπή
θα φροντίζουν για τη σχετι-
στική απόδειξη.

Ελένη Ηλία Παππά
ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Βασ. Πύρρου 16
ΑΡΤΑ

Τηλ.: 22247 (ιατρείο)
75.948 (οικία)

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ 1996

(Τα χρηματικά ποσά για τις διαφημίσεις δεν περιλαμβάνονται στον παρακάτω πίνακα)

Στάμος Δ. Άγγελος	Αθήνα	2.000	Νταλάκος Γ. Δημήτριος	Άρτα	2.500
Παπαρήστος Κ. Σωτήριος	Άρτα	2.000	Νταλάκος Γ. Μιλτιάδης	»	2.500
Γκούβας Α. Απόστολος	»	3.000	Βλάχος Κ. Γεώργιος	Ιωάννινα	2.000
Καρατζένης Δ. Ιωάννης	Αθήνα	1.500	Γιακοπούλου-Καρακώστα Σοφία	Θεσ/κη	5.000
Χρύσης Κ. Σπύρος	»	2.000	Πολύζος Σπ. Απόστολος	Αθήνα	5.000
Κονταξής Ι. Δημήτριος	Άρτα	5.000	Μήσης Κ. Δημήτριος	»	2.000
Παππάς Γ. Κων/νος	»	5.000	Τσόδουλου-Τσίτσα Σούλα	»	5.000
Μολώνης Ζ. Δημήτριος	Αθήνα	5.000	Σμύρης Αθ. Ιωάννης	Ιωάννινα	2.000
Ξανθόπουλος Ιωάννης	»	2.000	Παπαθεοδώρου Ν. Χρήστος	Πράμαντα	5.000
Γκερούλης Νίκος	Άρτα	2.000	Σιαπλαούρας Ι. Δημήτριος	Αγρίνιο	2.000
Φώτης Δ. Γεώργιος	Πράμαντα	2.000	Κλάδος Ηλίας	Αθήνα	2.000
Ντεκουμέδης Δ. Βασίλειος	Αθήνα	5.000	Μεράντζας Γρ. Κων/νος	»	2.000
Τσαντούκλας Π. Γεώργιος	»	2.000	Τζαχρίστας Π. Δημήτριος	Ιωάννινα	2.000
Γιώτης Π. Κων/νος	Πράμαντα	2.000	Γιώκας Ι. Δημήτριος	Αθήνα	5.000
Τσίρκας Α. Κων/νος	»	2.000	Τσάρας Χρ. Απόστολος	Πράμαντα	2.000
Κωστή Γ. Όλγα	Αθήνα	2.000	Τζαχρίστας Γρ. Κων/νος	Αθήνα	2.000
Μπαλτζώης Α. Δημήτριος	Πράμαντα	2.000	Τσακτίρας Ι. Δημήτριος	Ιωάννινα	2.000
Μάργανης Β. Δημήτριος	»	2.000	Κωνσταντίνος Χρ. Ξενοφών	Άρτα	5.000
Παππάς Α. Ιωάννης	Γιάννινα	2.000	Χρύσης Σπ. Κων/νος	Ιωάννινα	2.000
Παππάς Ι. Λάμπρος	Πράμαντα	2.000	Καρακώστας Δ. Βασίλειος	Αθήνα	2.000
Γιαννηρίδης Γ. Δημήτριος	»	2.000	Κων/νος Κόμης	Ιωάννινα	2.000
Βάνας Κ. Θεόδωρος	»	2.000	Γεροδήμος Κ. Σπύρος	»	2.000
Γκούβας Δ. Θεόδωρος	Αγρίνιο	2.000	Σιαπλαούρας Ευστ. Γεώργιος	»	2.000
Τραγουδάρας Κ. Παναγιώτης	Πράμαντα	2.000	Γεροδήμος Δ. Ελευθέριος	Άρτα	5.000
Τραγουδάρας Χρ. Ιωάννης	Αθήνα	2.000	Γεωργιάκης Δ. Γεώργιος	»	2.000
Τσιλιγιάννης Αθ. Ιωάννης	Πράμαντα	2.000	Παππά Ηλ. Ελένη	»	5.000
Τραχανάς Γ. Απόστολος	Αθήνα	2.000	Καρακώστας Κων. Γεώργιος	»	2.000
Μάργανης Β. Αριστοτέλης	Πράμαντα	2.000	Τασινίκος Γεώργ. Ιωάννης	»	2.000
Βαίτης Χ. Ευστάθιος	Τρίκαλα	3.000	Λάμπρης Δημ. Παύλος	»	5.000
Τσόδουλος Ι. Κων/νος	Πράμαντα	3.000	Τσιόδουλος Αθ. Γεώργιος	Ιωάννινα	3.000
Παπακώστας Γ. Κων/νος	Άρτα	1.500	Κόνιαρη Κ. Χαρά	Αθήνα	2.000
Κοντοδήμα-Αναστασιάδου Άννα	Αθήνα	2.000	Τσιλιγιάννης Α. Σωτήρης	»	3.000
Μητρογιώργος Α. Βασίλειος	»	2.000	Τσιλιγιάννης Α. Γεώργιος	Ιος	2.000
Λάμπρης Ν. Γεώργιος	»	1.500	Τσιλιγιάννης Αθ. Γεώργιος	Αγρίνιο	2.000
Λάμπρη-Σταυροπούλου Ελένη	»	5.000	Καρακώστα Β. Παρασκευή	Αθήνα	2.000
Καρβέλας Ε. Ευάγγελος	Κέρκυρα	2.000	Καπέλης Κων/νος	Αθήνα	3.000
Μπαλτζώης Ι. Βασίλειος	Σπέτσες	2.000	Μιάμης Κ. Γεώργιος	Γιαννιτσόχωρι Ηλ.	2.000
Μπαλτζώης Ι. Χαράλαμπος	Αθήνα	2.000	Πέτσιος Κ. Αμίκιος	Αθήνα	2.000
Μπαλτζώης Κ. Λάμπρος	»	3.000	Μιάμης Κ. Χρήστος	Ιωάννινα	2.000
Σιάτου-Νούσια Γεωργία	Γιάννινα	4.000	Αρμύρας Β. Νικόλαος	Αμφιλοχία	2.000
Σιαπλαούρας Ι. Νίκος	Άρτα	2.000	Αρμύρας Β. Απόστολος	Αμφιλοχία	3.000
Βάνας Ν. Δημήτριος	Αθήνα	2.000	Αρμύρας Θωμ. Ιωάννης	Αθήνα	2.000
Τραγουδάρας Χ. Κων/νος	»	2.000	Κασκάνης Βασίλειος	Ιωάννινα	2.000
Στάμος Δ. Ιωάννης	»	2.000	Μπαλτζώης Ηλ. Δημήτριος	Αθήνα	2.000
Γκούβας Δ. Σωτήριος	Άρτα	2.000	Λάμπρης Δημ. Κων/νος	»	1.500
Γκούβας Α. Δημήτριος	»	2.000	Λάμπρης Δημ. Βασίλειος	»	1.500
Βάνας Ν. Στέλιος	Αθήνα	2.000	Μπόγδος Ν. Γεώργιος	»	3.000
Παπαθεοδώρου Στ. Χρήστος	Πράμαντα	1.500	Τσακτίρας Ν. Σούλα	»	5.000
Παπαθεοδώρου Χ. Στέλιος	Αθήνα	1.500	Ντεκουμέδης Ευάγγελος	»	10.000
Παπαθεοδώρου Χ. Κων/νος	»	1.500	Τσιλιγιάννης Ελ. Δημήτριος	»	1.500
Παπαθεοδώρου Χ. Δημ.	»	1.500	Τσίρκας Χρ. Αθανάσιος	Ρόδος	3.000
Καραγκούνης Παναγιώτης	»	2.000	Καρβέλας Ευστ. Κων/νος	Κέρκυρα	2.000
Μπαλτζώης Απ. Γεώργιος	Ζευγολατίο	2.000			
Μπαλτζώης Απ. Βασίλειος	Αθήνα	2.000			
Βούρης Δ. Γεώργιος	Άρτα	2.500			
Βούρης Δ. Φώτης	»	2.500			
Τσιανίκος Δ. Ιωάννης	»	2.000			
Παπαρήστος Απ. Δημήτριος	Αθήνα	2.000			
Κριεζιά Βασιλική	Άρτα	2.000			
Χρησ. Γ. Ελένη	Μαρούσι	2.500			
Κίση Δ. Βασιλική	»	2.500			
Τραμπούλας Κ. Ιωάννης	Γιάννινα	5.000			
Κουτσονίκας Φώτης	Πράμαντα	2.000			
Νούτσου Σοφία	Αθήνα	2.000			
Τσακούμης Ευαγ. Χρήστος	Γιάννινα	2.000			
	Αθήνα	2.000			

Μελέτες - Επιβλέψεις - Κατασκευές

ΧΡΥΣΟΥΛΑ
ΚΑΡΑΤΖΕΝΗ

αρχιτεκτών - μηχανικός
Κάτω Νεοχωρόπουλο
(επί της οδού για Νεοχωρόπουλο)
Τηλ. (0651) 46763
ΓΙΑΝΝΙΝΑ

ΠΡΑΤΗΡΙΟ

ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ

ΣΠΥΡΟΣ ΓΕΩΡ. ΣΙΟΡΕΝΤΑΣ

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΕΩΣ

Διανομή κατ' οίκον

ΑΜΕΣΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ

Νικοπόλεως 73

Τηλ. Πρατηρίου 33322

Οικία 24365

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

«ΔΟΝ ΚΑΜΙΛΛΟ»

4 ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ - 1000 ΘΕΑΤΕΣ

Στις 2-8-96 δόθηκε από το Θεατρικό Τμήμα του Συλλόγου μας στο Πνευματικό Κέντρο του χωριού μας η τέταρτη κατά σειράν παράσταση του θεατρικού έργου «ΔΟΝ ΚΑΜΙΛΛΟ». Είχαν προηγηθεί δύο παραστάσεις στα Γιάννενα και μία ακόμη στο χωριό. Τις παραστάσεις αυτές παρακολούθησαν συνολικά πάνω από 1.000 θεατές.

Η μεγάλη επιτυχία του «ΔΟΝ ΚΑΜΙΛΛΟ» δίνει στα μέλη του Θεατρικού Τμήματος τη δύναμη να προχωρήσουν στο μέλλον στην προετοιμασία και παρουσίαση και άλλων θεατρι-

κών παραστάσεων. Παράλληλα γνωρίζουν ότι στην προσπάθειά τους αυτή θα πρέπει να ξεπεράσουν τον εαυτό τους, έτσι ώστε και οι επόμενες δουλειές να έχουν την επιτυχία του «ΔΟΝ ΚΑΜΙΛΛΟ».

Τους ευχόμαστε καλή επιτυχία!

Τηλέφωνα για συμμετοχή στο Θεατρικό Τμήμα:

(Τμήμα ενηλίκων και νεανικό - παιδικό τμήμα)

Γιάννης Σεντελής: 72.183 (πρωί), 36.054 (απόγευμα)

Αγγελική Γερογιάννη-Σμύρη: 33.238

Ρίζος Τραγουδάρας: 47.236

Άγγελος Ζώνιος: 93941

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η αίθουσα του Συλλόγου Πραμαντιωτών Ιωαννίνων θα είναι ανοιχτή από 1ης Οκτωβρίου κάθε Δευτέρα και Τετάρτη 6-8 μ.μ.

Η φιλική εξυπηρέτηση της Ιονικής δίπλα σας

Ο Διευθυντής
κ. Πάνος Αλέξανδρος
και το προσωπικό του
καταστήματος
περιμένουν να σας
γνωρίσουν και να σας
εξυπηρετήσουν με τον
ξεχωριστό τρόπο της
ΙΟΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ
με ταχύτητα, προθυμία και
υπευθυνότητα.

Τηλ.: (0651) 253 03, 304 85, 327 81
Fax: (0651) 205 17

ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΧΟΡΟΥ

Στις 4 και 5 Ιουλίου 1996 πραγματοποιήθηκε στην Άρτα το 2ο Φεστιβάλ Ελληνικού Παραδοσιακού Χορού, το οποίο οργάνωσε ο Σύλλογος Πραμαντιωτών Άρτας με μεγάλη επιτυχία. Σ' αυτό συμμετείχαν χορευτικά συγκροτήματα της γύρω περιοχής, καθώς και τα χορευτικά τμήματα των Συλλόγων Πραμαντιωτών Αγρινίου και Ιωαννίνων.

Τη χορηγία του παραπάνω φεστιβάλ ανέλαβε η Αγροτική Ασφαλιστική.

Παραθέτουμε τον πρόλογο του κατατοπιστικού φυλλαδίου που εξέδωσε ο Σ.Π. Άρτας:

«Ο χορός εκφράζει τις συγκινήσεις, τα συναισθήματα της ανθρώπινης ψυχής, με τη βοήθεια των ρυθμικών κινήσεων του σώματος.

Είναι μια τέχνη παγκόσμια και πανάρχαια που σε συνδυασμό με τη μουσική και την ποίηση, είχε μαγικό, τελετουργικό και θρησκευτικό χαρακτήρα, στοιχεία που έχουν ατονήσει ή εξαφανιστεί στις μέρες μας όπου προβάλλεται κυρίως ο κοι-

νωνικός χαρακτήρας του χορού.

Η ίδια η Ιστορία της Ελλάδας βρίσκει την έκφρασή της μέσα απ' αυτόν το θησαυρό που κανείς κατακτητής δε μπόρεσε ν

αφαιρέσει.

Ο χορός και το δημοτικό τραγούδι, αποτελούν την πιο ζωντανή πηγή της παράδοσής μας, τη ιστορίας μας και συνεχίζουν να εκφράζουν ακόμη και σήμερα τα συναισθήματα και το μεράκι του ελληνικού λαού.

«Τι το μεράκι αξίζει πότε απ' όλα τα καζάντια...»

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΟΡΟΥ

Ο Σύλλογος Πραμαντιωτών Ιωαννίνων καλεί τα χορευτικά τμήματα στην αίθουσα του Συλλόγου (Πλατεία Καλούτσιανης) την Κυριακή 6 Οκτωβρίου και ώρα 5 μ.μ. για έναρξη της νέας χορευτικής περιόδου.

Δεκτά παιδιά από 6 ετών και άνω.

Επίσης θα λειτουργήσουν και τμήματα ενηλίκων.

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας παρακαλεί τους συνδρομητές, που για οποιονδήποτε λόγο δεν θα πάρουν έστω ένα φύλλο της εφημερίδας μας, να τηλεφωνούν στα τηλέφωνα των μελών της συντακτικής ομάδας.

Χρέος του κάθε Πραμαντιώτη να γίνει συνδρομητής της εφημερίδας του.